

เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ
เมื่อคุณหมุนเวียน

โครงการ “เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ”
(เมื่อคุณหมุนเวียน)

โดย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ร่วมกับ โครงการมือวิเศษ และ โครงการส่งพลาสติกกลับบ้าน

**ส่งพลาสติก
กลับบ้าน**

เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ

เมื่อคุณหมุนเวียน

โครงการ “เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ” (เมื่อคุณหมุนเวียน) โดย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ โครงการมือวิเศษ และ โครงการส่งพลาสติกกลับบ้าน

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยได้ถูกจัดว่าเป็นประเทศที่มีปริมาณขยะพลาสติกจำนวนมาก และขณะเดียวกันในหลายประเทศทั่วโลกกำลังประสบกับวิกฤตขยะพลาสติกที่มีจำนวนมหาศาลเช่นเดียวกัน ทำให้เกิดแนวคิดที่จะนำพลาสติกมาใช้ทดแทนผลิตภัณฑ์อื่นมากขึ้น ด้วยคุณสมบัติของพลาสติกที่มีความยืดหยุ่นสามารถขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายรูปแบบ โดยในช่วง ๑๐ ปี ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีขยะพลาสติกเกิดขึ้นประมาณร้อยละ ๑๒ ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด หรือประมาณปีละ ๒ ล้านตัน ซึ่งมีการนำขยะพลาสติกกลับไปใช้ประโยชน์เฉลี่ยเพียงประมาณปีละ ๐.๕ ล้านตัน ส่วนที่เหลือ ๑.๕ ล้านตัน ส่วนใหญ่จะเป็นพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) อาทิ ถุงร้อน ถุงเย็น ถุงหูหิ้ว แก้วพลาสติก หลอดพลาสติก กล่องพลาสติก กล่องโฟมบรรจุอาหาร โดยไม่มีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ถือว่าเป็นการเสียโอกาสในการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบัน เป็นเหตุให้มีมาตรการอยู่บ้านหยุดเชื้อ เพื่อชาติ การรักษาระยะห่างทางสังคม ตลอดจนการทำงานที่บ้าน สถานประกอบการหลายแห่งปิดทำการเพื่อลดการระบาดของเชื้อไวรัส ทำให้มีการใช้บริการอาหารแบบส่งถึงที่ ส่งผลให้ปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้น โดยกรมควบคุมมลพิษ พบว่า ขยะพลาสติกโดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์พลาสติก เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๕ (จากปริมาณปกติ ๕,๕๐๐ ตันต่อวัน เป็น ๖,๓๐๐ ตันต่อวัน) จากการใช้บริการรับส่งอาหาร (Food Delivery) ที่มากขึ้นถึง ๓ เท่า นอกจากนี้ ข้อมูลจากกรุงเทพมหานคร ยังระบุถึงขยะอาหารและขยะหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วเพิ่มขึ้นถึง ๑,๕๐๐ กิโลกรัมต่อวัน ซึ่งปริมาณขยะเป็นเรื่องของวิกฤตซ้อนวิกฤตและต้องมีการเร่งรับมือโดยการดำเนินการจัดการอย่างมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะจัดการขยะพลาสติกที่เกิดขึ้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นถึงความสำคัญในการจัดการขยะพลาสติก ที่ควรจะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน และยกระดับให้เข้มข้นมากยิ่งขึ้น จึงจัดทำโครงการ “เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ” (เมื่อคุณหมุนเวียน) โดยการใช้กลไกประชารัฐ บูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน ในการจัดการขยะพลาสติกอย่างครบวงจร เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การส่งคืนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) สามารถส่งคืนได้ที่หน่วยงานราชการ มหาวิทยาลัย และภาคีเครือข่ายภาคเอกชนห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ ที่เข้าร่วมโครงการ รวมถึงหน่วยงานภาคเอกชนที่สนับสนุนการจัดการขยะพลาสติกอย่างครบวงจร ได้แก่ กลุ่มความร่วมมือภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม เพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน (PPP Plastics) และเครือข่ายเพื่อความยั่งยืนแห่งประเทศไทย (TRBN) ซึ่งขยะพลาสติกที่รวบรวมได้นั้น จะถูกนำไปสู่กระบวนการรีไซเคิลเพื่อใช้ประโยชน์ใหม่ โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้มานั้นจะนำไปมอบให้กับ มูลนิธิสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ เพื่อรักษาและช่วยชีวิตสัตว์ทะเล หรือกลุ่มอาสาสมัคร ชุมชน วัด หรือโรงเรียน ที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการดำรงชีวิต หรือขาดแคลนทุนทรัพย์ เป็นการสร้างความตระหนักให้กับสังคมไทยได้เห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสำคัญของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อลดปริมาณการทิ้งขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) ออกสู่สิ่งแวดล้อม
- ๒.๒ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกขยะ และการนำขยะพลาสติกกลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล ซึ่งจะเป็นการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และจัดการขยะพลาสติกอย่างครบวงจร
- ๒.๓ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องการจัดการขยะพลาสติกตั้งแต่ต้นทาง และส่งเสริมให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ๒.๔ เพื่อสร้างความตระหนักให้กับสังคมไทย และคืนประโยชน์กลับสู่สังคมไทย โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมใจดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. กลุ่มเป้าหมาย

- ๓.๑ หน่วยงานราชการ
- ๓.๒ หน่วยงานเอกชน
- ๓.๓ ภาคีเครือข่ายภาคเอกชนห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ
- ๓.๔ นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนทั่วไป

๔. ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะที่ ๑

- ๔.๑ สร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชน โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ
  - โครงการมือวิเศษ (ครอบคลุมพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล)
  - โครงการส่งพลาสติกกลับบ้าน (นำร่องในพื้นที่ถนนสุขุมวิท)

- บริษัทผู้ผลิตและรีไซเคิลพลาสติก (กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจ Recycle/Upcycle)
- กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจ Food Delivery

๔.๒ ตั้งจุดรับคืนพลาสติก (Drop Point) ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

- หน่วยงานภาครัฐ
- สถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัย)
- ภาศึเครือข่ายภาคเอกชน (ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้าฯ)

ระยะที่ ๒

๔.๓ เปิดตัวโครงการ “เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ” (เมื่อคุณหมุนเวียน) ในวันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ (เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก) ณ ห้องประชุมอารีย์สัมพันธ์ ชั้น ๓ อาคารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร

๔.๔ ขยายความร่วมมือไปยังหน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการศึกษา ในส่วนภูมิภาค

๕. แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ กำหนดประเภทพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวที่จะเก็บกลับคืนจำนวน ๒ กลุ่ม คือ (๑) กลุ่มพลาสติกบรรจุภัณฑ์อาหารจาก Food Delivery (Food Container) เช่น กล่องพลาสติกบรรจุอาหาร แก้วพลาสติก หลอดพลาสติก ชุดช้อนส้อม มีด พลาสติก ขวดพลาสติก และ (๒) กลุ่มพลาสติกสะอาด เช่น ถุงหูหิ้ว ถุงช้อปปิ้ง ซองไปรษณีย์พลาสติก ฟิล์มห่อสินค้า ฟิล์มหุ้มแพ็คขวดน้ำ

- **ถุงพลาสติกหูหิ้ว (PE/PP)**

ผลิตเป็น นำไปเป็นส่วนผสมของถนนพลาสติกกรีซเคิล/ ใช้เผาเป็นพลังงาน/ นำกลับไปรีไซเคิล

- **กล่องพลาสติกบรรจุอาหาร (PP/PET)**

ผลิตเป็น นำไปเป็นส่วนผสมของถนนพลาสติกกรีซเคิล/ ใช้เผาเป็นพลังงาน/ นำกลับไปรีไซเคิล

- **แก้วพลาสติก หลอดพลาสติก (PP/PS/PET)**

ผลิตเป็น นำไปเป็นส่วนผสมของถนนพลาสติกกรีซเคิล/ ใช้เผาเป็นพลังงาน/ นำกลับไปรีไซเคิล

- **ชุดช้อนส้อม มีด พลาสติก (PS)**

ผลิตเป็น นำไปเผาเป็นพลังงาน/ นำกลับไปรีไซเคิล

- **ขวดพลาสติก (PET)**

ผลิตเป็น นำไปทำเสื้อผ้าหรือผ้าไตรจีวร/ นำกลับไปรีไซเคิล

๕.๒ สร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาศึเครือข่ายภาคเอกชน ได้แก่ ส่วนราชการทุกกระทรวง กรมประชาสัมพันธ์ สถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัย) และห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า ซูเปอร์มาเก็ต และร้านสะดวกซื้อ

- ร่วมกันสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง
- เป็นจุดรับคืนพลาสติกเป้าหมาย (Drop Point)

๕.๓ สร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาคเอกชน กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจ Recycle/Upcycle และกลุ่มภาคเอกชน ที่สนับสนุนการจัดการขยะพลาสติกอย่างครบวงจร

- ดำเนินการส่งเสริมพลาสติกเป้าหมาย ส่งจูงใจรับคืนพลาสติก
- ดำเนินการเก็บ และขนย้ายขยะพลาสติกเข้าสู่โรงงานรีไซเคิล โดยกลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจ Recycle/Upcycle
- ร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ และกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชน ให้เป็นไปอย่าง

กว้างขวาง โดยกลุ่มผู้สนับสนุนงานด้านอื่นๆ

๕.๔ สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชน เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน อาสาสมัครพิทักษ์ทะเล เป็นต้น

๕.๕ ส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้กับมูลนิธิสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ เพื่อรักษาและช่วยชีวิตสัตว์ทะเล หรือกลุ่มอาสาสมัคร ชุมชน วัด หรือโรงเรียน ที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการดำรงชีวิต หรือขาดแคลนทุนทรัพย์ เป็นการสร้างความตระหนักให้กับสังคมไทยได้เห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและความสำคัญของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนสู่คนรุ่นต่อไป

๖. ขอบเขตการดำเนินงาน

พื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ผลผลิต/ผลลัพธ์)

๗.๑ ขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) ที่จะนำไปสู่การฝังกลบ และหลุดลอดสู่สิ่งแวดล้อม มีปริมาณลดลง

๗.๒ สามารถนำขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) กลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลได้เป็นจำนวนมากเพียงพอที่จะสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ และคืนประโยชน์ให้กับสังคมไทยในรูปแบบต่างๆ

๗.๓ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และความสำคัญของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

วัสดุที่ใช้ผลิต

1. เหล็กกล่อง ขนาด 6 นิ้ว
2. เหล็กแผ่นเรียบ ขนาด 4 มิลลิเมตร หน้ากว้าง 6 นิ้ว

